

Vučićov prejav v OSN: “Aký je rozdiel medzi Ukrajinou a Srbskom?”

- CZ24 News | 22. září 2022

SRBSKO: Prezident Srbskej republiky Aleksandar [Vučić](#) sa zúčastnil na všeobecnej rozprave v rámci 77. zasadnutia Valného zhromaždenia OSN, ktorej hlavnou témou bolo: “Prelomový okamih: transformačné riešenia vzájomne sa prelínajúcich výziev”

Na snímke srbský prezident Aleksandar Vučić

Srbský prezident na úvod zdôraznil, že je pre neho veľkou čťou mať možnosť vystúpiť, a vzhľadom na časové obmedzenia prešiel ku konkrétnym bodom svojho vystúpenia.

“Je mi veľkou čťou, že sa vám môžem prihovoriť v mene Srbskej republiky. Vzhľadom na obmedzený čas, prosím, nevádi, ak preskočím bremeno formálností, zdvorilostných slov, pozdravov tých, ktorí sú prítomní v tejto miestnosti alebo neprítomní, a namiesto toho budem hovoriť priamo o podstate toho, kvôli čomu sme sa tu zišli,” povedal Vučić na úvod svojho príhovoru.

“V týchto priestoroch som bol už toľkokrát. Vážnosť súčasnej chvíle ma zaväzuje, aby som sa s vami

podielil o ťažké, ale pravdivé slová. Všetko, čo tu dnes robíme, sa zdá byť bezmocné a nejasné. Naše slová vytvárajú dutú a prázdnu ozvenu v porovnaní so skutočnosťou, ktorej čelíme. **A táto realita je taká, že tu nikto nikoho nepočúva, nikto sa nesnaží o skutočné dohody a riešenie problémov a takmer každý sa stará len o svoje vlastné záujmy, pričom často cestou porušuje základné zásady medzinárodného práva; zahadzuje Chartu OSN a ďalšie dokumenty, na ktorých je táto organizácia založená.**"

"Nie je to chyba ani Antonia Guterresa, ani nikoho z OSN, ale tých mocností, ktoré sa nestarajú o nič iné, len o naplnenie svojich vlastných politických, ekonomických a, žiaľ, aj vojenských cieľov. Sme svedkami toho, že doba, v ktorej žijeme, sa vyznačuje zložitou globálnou geopolitickou situáciou. Naša všeobecná rozprava prebieha v podmienkach narušeného svetového mieru v takom rozsahu, aký tu nebol od druhej svetovej vojny a od založenia OSN. Globálne výzvy, ktorým čelíme, hrozia radikálnou zmenou medzinárodnej bezpečnostnej architektúry a ohrozením zavedeného medzinárodného právneho poriadku. Takéto zložité časy si vyžadujú veľa múdrosti a jednoty, aby sme zachovali mier ako absolútne najdôležitejšie dedičstvo vtkané do základov Organizácie Spojených národov. Preto by som chcel pred vami jasne a presne hovoriť o piatich kľúčových výzvach, ktorým dnes čelíme:

Bod 1: Návrat k mieru a zachovanie globálnej stability;

Bod 2: Zachovanie územnej celistvosti a suverenity medzinárodne uznaných štátov, členov tejto Organizácie, ako kľúčovej zásady medzinárodného verejného práva a vzťahov medzi krajinami;

Bod 3: Energetická bezpečnosť v podmienkach globálnej krízy;

Bod 4: Finančná bezpečnosť chudobných a rozvojových krajín;

Bod 5: Zásobovanie potravinami v súvislosti s globálnymi dodávateľskými reťazcami prerušenými vojnou".

Bod 1

Súčasný svetový vývoj čoraz častejšie pripomína, že zásada mierového riešenia sporov nemá alternatívu. Táto zásada je dnes výnimočná viac ako kedykoľvek predtým a najlepšie ju vystihuje preambula Charty OSN, ktorá znie takto – **"uplatňovať toleranciu a žiť spolu v mieri ako dobrí susedia"**.

Odmietnutie použitia sily a mierové riešenie sporov sú piliermi stability sveta; musia ich však sprevádzať zásady, ako je neselektívne 3 dodržiavanie Charty OSN, vykonávanie záväzných rezolúcií Bezpečnostnej rady OSN a základné zásady platného medzinárodného verejného práva.

Bod 2

Srbsko podporuje územnú celistvosť všetkých členských štátov OSN vrátane územnej celistvosti Ukrajiny. Takto sme sa v tejto renomovanej inštitúcii správali zodpovedne a seriózne. Napriek tomu sme si od mnohých rečníkov mohli vypočúť príbehy o agresii a porušovaní územnej celistvosti Ukrajiny. Mnohí hovoria, že to bol prvý konflikt na európskej pôde po druhej svetovej vojne. Ale o tom, že bola porušená územná celistvosť krajiny v Európe – Srbska, ktoré vlastne nenapadlo žiadnu inú suverénnu krajinu, sa stále nehovorí. Žiadame jasnú odpoveď na otázku, ktorú už roky kladiem svojim partnerom, lídrom mnohých krajín – aký je rozdiel medzi suverenitou a územnou celistvosťou

Ukrajiny a suverenity a územnou celistvosťou Srbska, ktorá bola hrubo porušená a ktorej ste poskytli medzinárodné uznanie a legitimitu? Na túto otázku ešte nikto nedal racionálnu odpoveď.

Dovoľte mi pripomenúť – Srbsko nevstúpilo na cudzie územie, ani neohrozilo územnú celistvosť jediného suverénneho štátu, aby proti nemu mohol ktokoľvek zasiahnuť alebo uskutočniť agresiu, ako sa to stalo v roku 1999. Napriek tomu nezabránila NATO zaútočiť na suverénnu krajinu bez rozhodnutia Bezpečnostnej rady OSN. Podpísanie dohody s NATO – po ukončení ozbrojeného konfliktu -, ktorej ustanovenia predpokladali prijatie rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN č. 1244 a ktorá potvrdila a zaručila čiastočnú suverenity a úplnú územnú celistvosť Srbska, nezabránilo mnohým západným krajinám jednostranne uznať nezávislosť. Práve pre takýto vývoj, ktorý Srbsko zažilo a zažíva, som presvedčený, že mám plné právo na tomto mieste citovať slová veľkého Martina Luthera Kinga: **“Nespravodlivosť kdekoľvek je hrozbou pre spravodlivosť všade”**. Tieto slová sú vytesané ako pripomienka, ale aj ako varovanie pre nás všetkých.

Bez ohľadu na to, že stále pociťujeme dôsledky hrubého porušovania základných ustanovení medzinárodného verejného práva, nevzdávame sa základných princípov OSN. Budeme naďalej presadzovať dôsledné dodržiavanie zásady nedotknuteľnosti hraníc, rešpektovanie suverenity a integrity všetkých ostatných členských štátov OSN. Napriek takémuto nášmu postoju majú mnohí v tejto miestnosti problémy s rešpektovaním územnej celistvosti Srbska. Pýtate sa prečo? Pretože majú v rukách moc a v ich očiach sme malí a slabí. Ako ste však mohli počuť, máme silu povedať tu pravdu.

Osobitnú vďaku dlhujeme všetkým tým členským štátom OSN – a tie v súčasnosti tvoria väčšinu v tomto zhromaždení -, ktoré podporujú územnú celistvosť Srbskej republiky, najmä v priestore a na území Kosova a Metohije. Okrem toho je povzbudivé, že počet krajín, ktoré podporujú pozíciu Srbska, sa v období medzi dvoma zasadnutiami zvýšil, čo je trend, ktorý musí pokračovať, pretože je mimoriadne dôležité zostať verný základným zásadám zakotveným v Charte OSN, ako je zásada nedotknuteľnosti hraníc. Srbská republika a ja ako jej prezident veľmi trpezlivo a s veľkou dávkou dobrej vôle hľadáme kompromis v otázke Kosova a Metohije pod záštitou Európskej únie a v rámci dialógu medzi Belehradom a Prištinou. Je to náročný proces, ktorý trvá už viac ako desať rokov, ale nevidíme inú alternatívu. Je lepšie rokovať sto rokov, ako viesť vojnu jeden deň. Dúfam, že dosiahneme vzájomne prijateľné riešenie založené na kompromise, pretože to je absolútne jediná cesta k dosiahnutiu nášho cieľa, ktorým je dlhodobý mier ako predpoklad prosperujúceho života Srbov a Albáncov v našom regióne. Vyčerpali sme všetky ostatné možnosti a, aspoň pokiaľ ide o Srbsko, ani nesnívame o tom, že by sme sa vrátili na cestu konfliktov a krviprelievania.

Balkánsky región by už ďalší konflikt nezniesol. Spolieham sa na dobrú vôľu a pochopenie našich medzinárodných partnerov, pretože dobre vedia, že niektoré predchádzajúce rozhodnutia ich vlád boli zlé a že nekonali v prospech budúcnosti nášho regiónu a svetového mieru. Belehrad vedie tento proces za veľmi zložitých okolností s prvkami hybridnej vojny a špinavej kampane časti medzinárodného spoločenstva proti našej krajine v rôznych oblastiach. Stačilo by pripomenúť citáty a tvrdenia svetových médií, že Srbsko napadne svojich susedov a že Srbsko ohrozuje stabilitu v regióne. Samozrejme, nikdy sa to nestalo. A bola to len jedna z mnohých lží proti Srbskej republike. Srbsko figurovalo ako potenciálny destabilizujúci faktor v regióne, len aby sa mu zabránilo povedať pravdu – že zásada nedotknuteľnosti hraníc musí platiť pre všetkých rovnako. Srbsko bolo a bude faktorom stability v celom regióne. Srbsko napriek mnohým nepravdám a falzifikátom podporuje Daytonské mierové dohody, územnú celistvosť Bosny a Hercegoviny a celistvosť Republiky srbskej v rámci Bosny a Hercegoviny.

Na druhej strane sme presvedčení, že balkánske národy majú schopnosť pokračovať vo svojom živote aj v budúcnosti ako priatelia a partneri so spoločnou víziou členstva v zjednotenej Európe. Viem to dobre, pretože sme už prekonalí mnohé bariéry, ktoré stáli medzi našimi národmi celé roky a ktoré

nás stáli tisíce životov a premárnenú budúcnosť. Srbsko a Albánsko majú dnes napríklad na priestore Balkánskeho polostrova najužšie a najpriateľskejšie vzťahy v celej niekoľko storočí dlhej spoločnej histórii.

Bolo potrebné len jasne a pragmaticky diskutovať o našej budúcnosti, nie o našej minulosti. Hovoriť o tom, ako riešiť problémy, ktoré trápili našich ľudí, naše firmy, pracovníkov, študentov a podnikateľov. Veľa sme diskutovali a sami sme dospeli k mnohým riešeniam, ktoré už zrušili bariéry, ktoré medzi nami existovali bez racionálnych dôvodov. Predovšetkým v oblasti hospodárstva, obchodu a toku ľudí a kapitálu. Srbsko, Albánsko a Severné Macedónsko už tri roky realizujú iniciatívu "Otvorený Balkán", ktorá má jasnú víziu – otvoriť región pre ľudí, tovar, služby, kapitál a firmy, aby sa vytvoril priestor, ktorý by bol trvalo oslobodený od napätia a konfliktov. Okrem nesporného spoločného ekonomického prínosu, ktorý táto iniciatíva prináša, má aj širší rozmer, predovšetkým v spájaní ľudí s rôznymi kultúrami a v podpore rozmanitosti, čo všetkými prostriedkami prispieva k všeobecnému rozvoju spoločnosti v tejto časti Európy. Týmto spôsobom Srbsko vlastne naďalej prispieva k mieru, stabilite a procesu zmierenia v regióne, čím určite významne prispieva k celosvetovej bezpečnosti.

Inšpiráciu pre príslušnú sme našli v slovách jedného z najväčších diplomatov v dejinách a veľkého generálneho tajomníka OSN Daga Hammerstada, že táto organizácia **"nebola vytvorená na to, aby ľudstvo priviedla do raja, ale skôr na to, aby zachránila ľudstvo pred peklom"**.

Body 3, 4 a 5

V okamihu, keď sme obmedzili globálnu pandémiu, sme už čelili novým, pre toto storočie bezprecedentným výzvam. Zatiaľ čo my ako ľudstvo robíme krok za krokom zrýchlený technologický rozvoj, čakajú nás existenčné problémy, ako je energetická bezpečnosť, finančná bezpečnosť rozvojových krajín, ale aj narušenie dodávateľských reťazcov základných potravinových zásob. Solidarita, ktorá bola potrebná v boji proti pandémiám, je dnes potrebná v oveľa väčšej miere, keď sú ohrozené základné potravinové a energetické potreby ľudí.

Srbská republika považuje svoju energetickú bezpečnosť za neoddeliteľnú súčasť národnej bezpečnosti a za kľúčový predpoklad ďalšieho hospodárskeho rozvoja a pokroku našej krajiny. Snažíme sa zabezpečiť kontinuitu dodávok energie, ale zdieľame obavy zo súčasných geopolitických výziev, ktoré podkopávajú energetickú stabilitu v tejto krajine a v Európe. Sme naďalej odhodlaní hľadať riešenia, ktoré by mohli mať transformačnú silu pri pokusoch o dosiahnutie regionálnej a európskej energetickej bezpečnosti. Chcel by som zdôrazniť, že Srbská republika dokázala počas prebiehajúcej krízy zachovať kontinuitu dodávok energie. Napriek tomu máme naďalej veľký záujem o diverzifikáciu zdrojov dodávok, o ďalšie investície do energetickej infraštruktúry, ale aj o rýchlejší a účinnejší rozvoj kapacít založených na obnoviteľných zdrojoch energie.

Práve v OSN sme prebiehajúce desaťročie nazvali "desaťročím udržateľnejšej a odolnejšej budúcnosti, opatrení a transformácie". Musí to tak zostať, ale v trochu rýchlejšom tempe! Nerovnomerný rozvoj, ale aj finančné nebezpečenstvá v rozvojových krajinách spôsobujú ďalšie sociálne vrstvenie a nevyhnutne vyvolávajú nové antagonizmy. Rovnaký rozvoj nesmie byť obmedzený ani podmienený ani geograficky, ani politicky, ale musí byť poskytnutý všetkým ľuďom bez ohľadu na etnickú, rasovú, kultúrnu a náboženskú príslušnosť.

Pred nami je ešte jedna veľmi dôležitá výzva, ktorú musíme spoločne prekonať, a tou je nájdenie čo najefektívnejšieho spôsobu, ako sa vyhnúť dôsledkom súčasnej medzinárodnej krízy, ktorá postihla celosvetovú bezpečnosť zásobovania potravinami. Vývoj je veľmi alarmujúci a realita je taká, že nás všetkých bez výnimky zasiahla. Bezpečnosť zásobovania potravinami by mohla byť ohrozená v našej časti Európy a situácia na kontinentoch, napríklad na africkom, hrozí byť zničujúca. Ďalším problémom sa stali rastúce ceny potravín a ich dostupnosť. Úlohou nás všetkých je nájsť operatívne a

účinné riešenia, ktoré nenechajú nikoho v úzadí. Je na nás – štátoch – ako najdôležitejších medzinárodných subjektoch, aby sme sa individuálne zapojili do koordinácie opatrení, predovšetkým tým, že prispejeme k tejto ušľachtilej úlohe na národných úrovniach, aby sme zachovali to najcennejšie – ľudské životy a ich dôstojnosť.

Téma tohtoročnej všeobecnej rozpravy nás upozorňuje na vzácnosť okamihu a príbuznosť medzinárodných výziev. Krízy, ktorým čelíme, nám pripomínajú dôležitosť otvorenej komunikácie. Netreba veľa múdrosti na to, aby sme dospeli k záveru, že výzvy možno úspešne prekonať len vtedy, ak sa správne sledujú ich príčiny. Sme svedkami toho, že akékoľvek ignorovanie problémov a nedostatočná komunikácia medzi krajinami situáciu len komplikuje. Srbsko je presvedčené, že je nevyhnutné, aby súčasné výzvy nijakým spôsobom neprehlbili rozdelenie sveta a aby už zjavná a zámerná polarizácia na globálnej úrovni vytvorila priestor pre zásady multilateralizmu.

Chcel by som zdôrazniť, že Srbská republika sa podieľa na kolektívnom úsilí o dosiahnutie cieľov udržateľného rozvoja a implementáciu Agendy 2030. Srbsko zdieľa víziu generálneho tajomníka OSN o budúcnosti globálnej spolupráce spôsobom, ktorý predpokladá **“Naša spoločná agenda”**, a dôrazne podporuje inkluzívny, sieťový a účinný multilateralizmus ako najlepší nástroj na riešenie najnaliehavejších výziev pre ľudstvo.

Multilateralizmus, kolektívne akcie a spoločná zodpovednosť sú nenahraditeľnými prvkami našich doterajších diskusií, ale dovoľte mi zdôrazniť, že východiskom každej takejto konštruktívnej angažovanosti je solidarita.

Na záver by som chcel zopakovať, že Srbská republika bude aj naďalej spoľahlivým partnerom pri dosahovaní spoločných cieľov definovaných v rámci OSN, pretože pevne verí, že je to najlepšia cesta na vytvorenie sveta pre nás a budúce generácie. Nesmieme však zabúdať, že Organizácia Spojených národov je taká silná, ako rešpektujeme spoločne zosúladené rozhodnutia a dokumenty tejto organizácie.

“Nech žije Srbsko!” uzavrel srbský prezident Aleksandar Vučić svoj príhovor na pódiu OSN v New Yorku.

Pripomeňme, že Vučić vystúpil ako deviaty rečník a pred ním sa prostredníctvom videolinky prihovoral prezident Ukrajiny Volodymyr Zelenskij.

Prezident Vučić už skôr oznámil, že svoj prejav rozdelil do piatich bodov a že najdôležitejší bude ten o dodržiavaní medzinárodného práva.

Na všeobecnej rozprave sa zúčastňuje 92 prezidentov štátov a kráľov a 58 predsedov vlád, ostatné štátne delegácie zastupujú podpredsedovia štátov a vlád a ministri zahraničných vecí.

Rozpravu tradične otvoril brazílsky prezident Jair Bolsonaro a následne vystúpil generálny tajomník OSN Antonio Guterres.

[ZDROJ](#)

Překlad: HSP